ANNEX 2: RECURSOS EN PRÉSTEC

2.1 Descobrim el parc jugant

2.2 El memori dels arbres

2.3 Un tomb pels enigmes de la Ciutadella

Descobrim el parc jugant

ESPAI LÚDIC AMBIENTAL

PER A FAMÍLIES

PARC DE LA CIUTADELLA

Ajuntament de Barcelona

MAMUT

REPTE 1: Entre tots i totes heu de representar el mamut del parc fent una figura amb els vostres cossos. Després heu de fer-vos una foto i enganxeu-la aquí. També la podeu penjar a les xarxes socials utilitzant les etiquetes #descobrintamblaludo #espailúdicperafamílies

GLORIETA DE LA TRANSSEXUAL SÒNIA

REPTE 2: Inventeu-vos una coreografia de 10 passos i balleu-la dins de la glorieta. O us podeu gravar i pujar-ho a les xarxes socials utilitzant les etiquetes #descobrintamblaludo #espailúdicperafamílies

Ajuntament de Barcelona

EL CAÇADOR DE LLEONS

REPTE 3: Deixa volar la teva imaginació. I crea una petita història amb el que pots veure en l'estàtua

Ajuntament de Barcelona

LLEGENDA:

1. MAMUT
2. GLORIETA DE LA TRANSSEXUAL SÒNIA
3. EL CAÇADOR DELS LLEONS
4. LA NIT
5. DEESSA
6. LLAC
7. LA GRAN CASCADA
8. L'ESCULTURA D'ARIBAU

TALHER
EDUCACIÓN AMBIENTAL

GUIÓ JOC DEL "MEMORI" DELS ARBRES DEL PARC

Nom de l'activitat	***Memori* viu dels arbres del parc**
Temps de l'activitat	30 minuts – 1 hora
Lloc de realització	Parc de la Ciutadella
Punt de trobada amb els jardiners	Parterre proper a l'Espai Lúdic Ambiental per a famílies del Parc de la Ciutadella.
Nivell educatiu	Des de 2 a 5 anys.
Número d'educadors	1 Persona responsable per família
Número de participants	Aconsellem màxim 5 infants per responsable
Horari	Entre les 11:00 h i les 13:00 h.
Material activitat	• Fitxes amb la informació dels següents arbres: 1-Ginkgo Biloba 2- Roure 3-Plataner d'ombra 4-Fals pebrer 5-Robínia -Falsa acàcia 6-Til·ler 7- Xiprer 8- Margalló 9- Bellaombra • Fitxes amb les imatges de les fulles de cada arbre repetides per fer el joc del *Memori.*
Objectius	**Objectius Generals** • Desenvolupar un programa d'activitats guiades, lúdiques-educatives que fomentin el respecte pel medi ambient, i la creació d'una consciència cívica per tal que els infants i les seves famílies s'impliquin en la cura i el bon ús dels espais naturals urbans. • Potenciar l'entorn com a recurs educatiu, aprofitant totes les transformacions i fenòmens que s'hi donin. • Oferir materials de joc adequats que permetin la descoberta i l'experimentació amb l'entorn.

	Objectius Específics • Posar en valor la natura i els seus materials com a espai pel joc i la descoberta. • Crear un recurs d'iniciació a la investigació i curiositat científica a partir de l'observació directa dels arbres del parc. • Crear vincles positius amb el medi natural. • Descobrir les característiques dels arbres, com son, com es comporten, d'on venen, característiques de les fulles, etc. • Incentivar el coneixement dels arbres arrel de l'observació de les diferencies entre les fulles. •
Documents relacionats	•

Preparació de l'activitat:

Les educadores hauran d'anar a buscar el material per fer entrega als usuari/es:
- Fitxa de l'activitat: explicació de l'activitat.
- Fitxes de cada un dels arbres, amb la informació i fotos característiques de l'arbre, fruits, flors, etc.
- Fitxes del joc del Memori amb les fulles.

Ens trobarem a Laludo abans de l'inici de l'activitat per explicar a cada família l'activitat.
Els hi proposarem si creuen necessari:
- *Cal fer petits grups per organitzar als infants*
- *Un possible recorregut pel parc per trobar les fulles*
- *Els recordarem que les fulles no s'han d'arrancar. Intentarem trobar-les al terra.*

Recorda: el material ha de tornat en bon estat. Els hi recordarem a les persones responsables i els demanarem les dades per apuntar-les. S'ha de definir una hora aproximada de tornada a Laludo.

Dinamització de l'activitat

1. **Introducció (5')**

Un cop els participants arribin a Laludo se'ls hi explicarà en que consisteix el recurs i se'ls hi farà entrega del material. L'activitat es un recurs autoguiat, se'ls presenta la opció d'identificar i conèixer 9 arbres del parc, però els participants poden escollir fer la recerca del arbre que vulguin trobar, un o tots.

El objectiu és que els infants aprenguin a observar les diferents fulles i despertar la seva curiositat per les plantes i la natura. Poden fer el recorregut pel parc que ells vulguin i anar trobant fulles pel camí, que poden agafar si les troben al terra.

Ajuntament de Barcelona

GINKGO BILOBA

Nom científic: Ginkgo biloba
Nom en català: Ginkgo
Nom en castellà: Ginkgo o Nogal del Japón

Origen: Xina. El naturalista alemany Engelbert Kämpfer va descobrir-lo a Àsia en 1712. Gràcies a ell, un primer exemplar es va plantar a Europa.
Edat: Viu fàcilment 1000 anys, però n'hi ha exemplars que en tenen més de 2500 anys.

CARACTERÍSTIQUES

Fulles: les fulles són simples, d'entre 5-15 cm. Són planes en forma de ventall amb nervadura dicotòmica; les nascudes als brots llargs solen presentar osques o lòbuls. Tenen color verd clar i groc daurat a la tardor, però a l'hivern cauen, perquè són caducifòlies.
Flors i fruita: és una gimnosperma dioica (és a dir, les flors femenines i masculines estan en arbres diferents). Les flors masculines són grogues i pengen agrupades en forma d'espiga. Les flors femenines tenen uns peduncles llargs i es troben en grups de dos o tres a les puntes de les tiges rectes. Les flors femenines es troben en grups de 2 o 3, produint una llavor tova de color marró groguenc i textura carnosa, tornant al madurar verd grisenc.
Escorça: l'escorça és de color marró grisenc o marró fosc, amb solcs i esquerdes molt marcades.

CURIOSITATS

Ginkgo en xinès significa 'albercoc de plata'; *Biloba* ve del llatí "bi", que vol dir dos i "loba", 'lòbul': fulla bilobada. És l'únic arbre que, en tant que espècie, no té cap parent viu actualment. Això es considera un exemple de fòssil vivent, expressió emprada per a classificar espècies no extintes que són extremadament semblants a espècies identificades mitjançant fòssils.
És un arbre molt resistent. No se li coneix cap malaltia, suporta molt bé la contaminació, el foc, les baixes temperatures, la manca de llum i fins i tot la radioactivitat. De fet, és per aquestes característiques que el Ginkgo biloba va sobreviure al bombardeig atòmic d'Hiroshima, a 1945 i va tornar a brollar un any després.

Ajuntament de Barcelona

GINKGO BILOBA

Ajuntament de Barcelona

ROURE

Nom científic: Quercus robus
Nom en català: Roure
Nom en castellà: Roble común

Origen: Països mediterranis i resta d'Europa, segons les espècies.
Edat: Són arbres molt longeus. El seu desenvolupament arriba als 200 anys i hi ha dades d'haver arribat als 1600 anys.

CARACTERÍSTIQUES

Fulles: les fulles són una mica coriàcies, amb el pecíol curt, allargades i més amples a partir del centre. Les vores estan retallades amb dents profundes (i lleugerament punxegudes). Les fulles del roure neixen a la primavera i abans de la seva caiguda a la tardor es tornen marrons (caducifoli).
Flors i fruita: els fruits del roure són les glans, tenen forma d'ou i un sabor dolç i lleugerament amarg. Maduren a finals d'estiu i cauen, al costat de les fulles, a principis de tardor. Són el menjar favorit dels porcs senglars.
Escorça: l'escorça és marró grisosa i amb el temps adquireix un color negrós, amb la superfície esquerdada.

CURIOSITATS

La fusta del roure és molt apreciada, per ser dura i compacta, essent utilitzada per a la construcció, per a la fabricació de mobles i altres objectes.
El roure també és considerat un arbre micorrizat. Els arbres micorrizats són els arbres en què a les seves arrels s'ha generat una simbiosi entre el fong i les mateixes arrels. És a dir, el fong viu de l'associació simbiòtica amb l'arbre guanyant nutrients i l'arbre guanya en resistència davant de les sequeres o plagues, ja que la superfície radicular augmenta.

Ajuntament de Barcelona

ROURE

Ajuntament de Barcelona

ARBRES DEL PARC

Ajuntament de Barcelona

ARBRES DEL PARC

FALSA ACÀCIA

FALSA ACÀCIA

BELLAOMBRA

BELLAOMBRA

UN TOMB PELS ENIGMES DE LA CIUTADELLA

UNA DESCOBERTA AUTOGUIADA PER A TOTA LA FAMÍLIA!

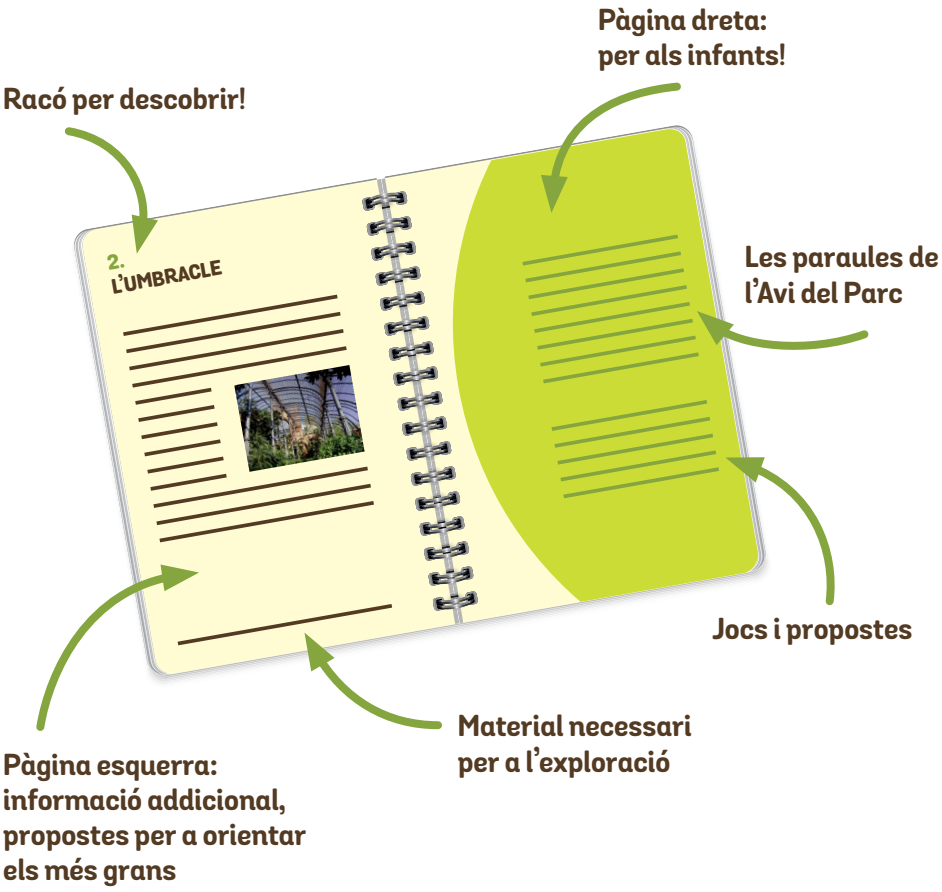
Ajuntament de Barcelona

BENVINGUTS, EXPLORADORS I EXPLORADORES!

Enhorabona! Acabeu de començar una súper aventura en què coneixereu i descobrireu els enigmes que amaga el Parc de la Ciutadella, el primer parc públic de Barcelona, en família i amb propostes ben engrescadores i divertides!
Us proposem 9 racons per descobrir a través de les activitats, materials, jocs i explicacions que trobareu en aquest llibret.
Podeu personalitzar el recorregut, fent el nombre de racons que preferiu, canviar-ne l'ordre, fent-ne un cada setmana... el que més us convenci!
Tot el material necessari és dins dels sarrons, i caldrà retornar-lo un cop s'hagi acabat l'aventura del dia.
Les propostes estan pensades per a famílies amb infants de 0 a 5 anys, tot i que també hi ha activitats específiques més orientades a infants de 3 a 5 anys.
Us proposem, a més a més, que feu fotografies de la vostra experiència i que les pengeu al Mapa Barcelona+Sostenible! (www.bcnsostenible.cat/mapa)

Endavant amb aquesta descoberta, que us portarà per la Ciutadella, un parc de tothom i per a tothom!!

INSTRUCCIONS D'ÚS

MATERIALS

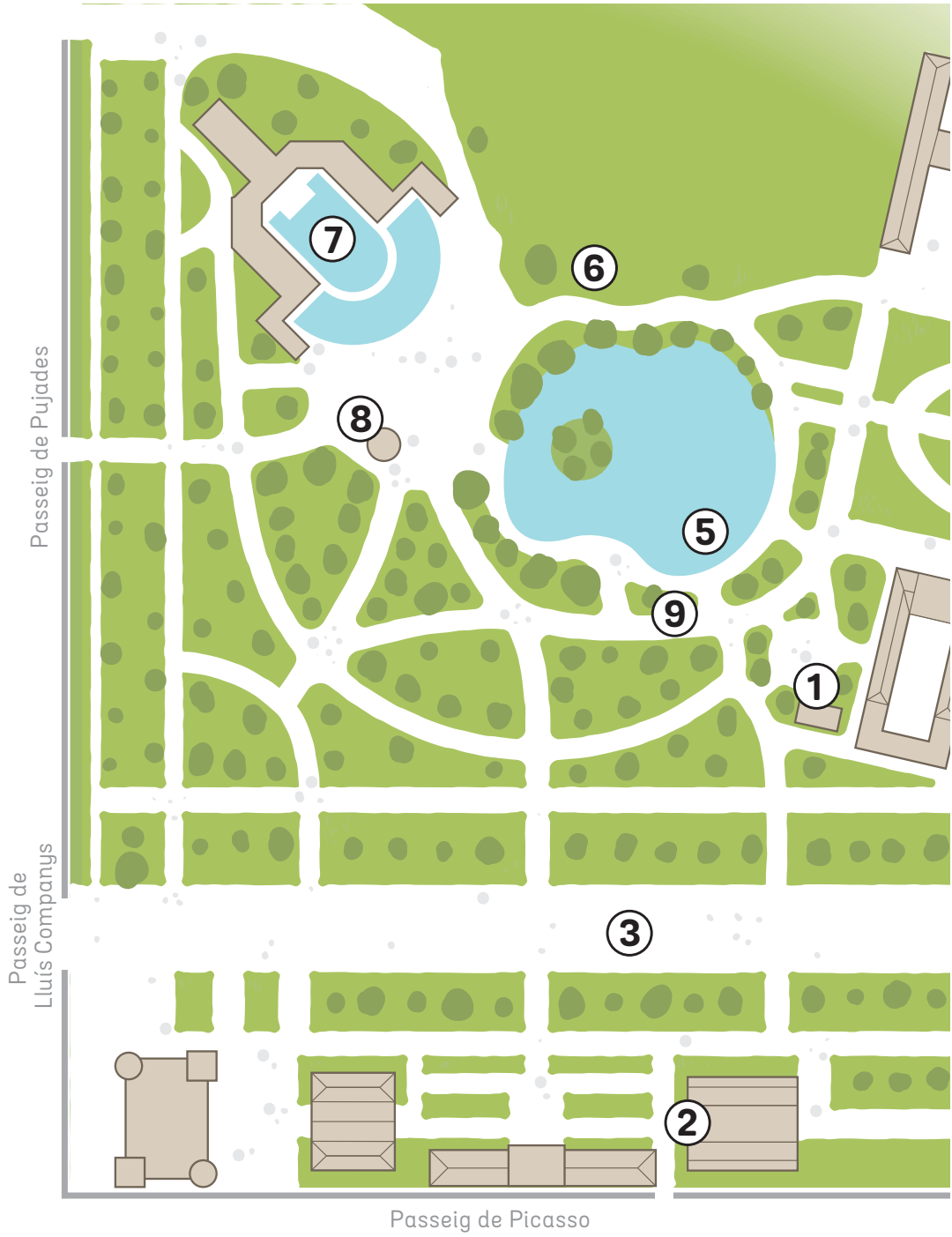
— Sarró
— Llibret de guiatge autoguiat
— Fitxes de camp
— Binocles
— Carpeta
— Paper, llapis i colors
— 4 antifaços
— Suport per a dibuixar
— Avaluació

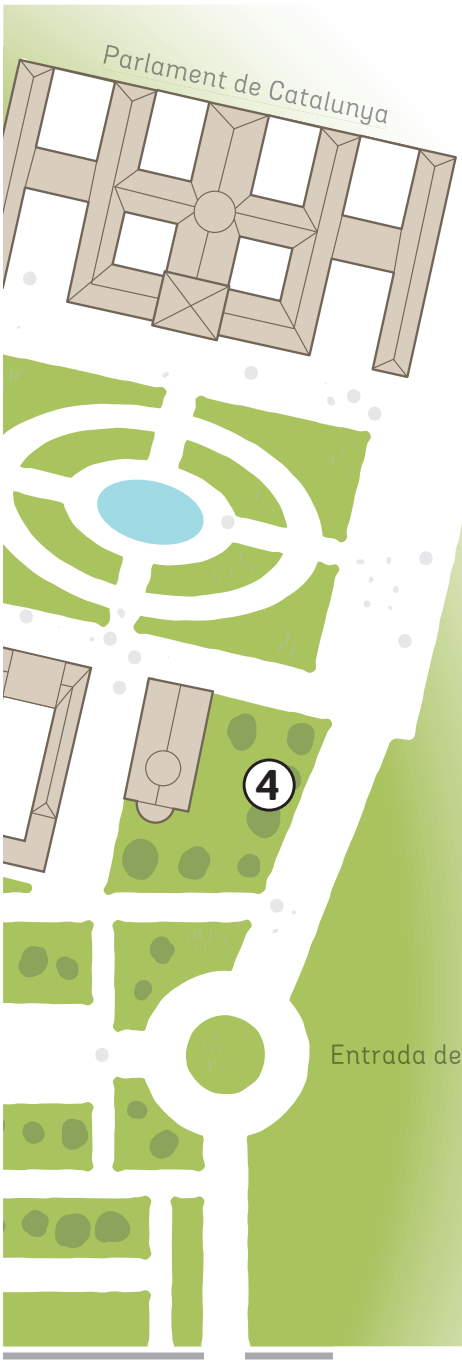
Cal tenir en compte:

— Tingueu cura del parc i de les seves instal·lacions.
— Camineu pels camins i no arrenqueu fulles ni fruits dels arbres.
— No doneu menjar als animals.
— Tingueu cura del material en préstec i retorneu-lo en les mateixes condicions que l'heu rebut.

A COP D'ULL!

Racó per descobrir		Què hi descobrirem?
1 i 10	**Laludo**	Introduirem i presentarem el recurs, i explicarem l'aventura un cop hi tornem!
2	**L'Umbracle**	Parlarem de les plantes de sol i ombra, del seu cicle de vida i de les estacions de l'any
3	**Passeig dels Til·lers**	
4	**Jocs d'accessibilitat**	Jugarem per a la integració de les persones amb discapacitat
5	**El llac**	Animals i arbres misteriosos del llac, els pintem?
6	**El mamut**	A través de l'enginy, les habilitats i la imaginació aprofundirem en el patrimoni cultural del parc
7	**La cascada**	
8	**La glorieta**	Què hi fem al parc? Preguntem-ho a les altres persones visitants!
9	**Phytolacca**	L'avi del parc, un arbre molt savi!

Passeig de Pujades
Passeig de Lluís Companys
Passeig de Picasso
1
2
3
5
6
7
8
9

MAPA

1. Laludo
2. L'Umbracle
3. Passeig dels Til·lers
4. Jocs d'accessibilitat
5. El llac
6. El mamut
7. La cascada
8. La glorieta
9. Phytolacca

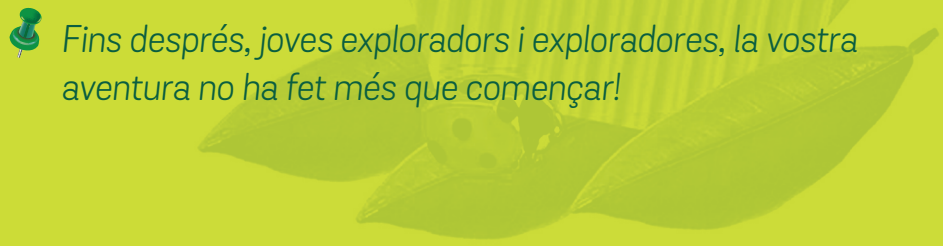
1.
LALUDO

Aquest és l'inici del recorregut, amb què us proposem descobrir el parc, però sobretot, arribar a conèixer l'avi del parc, un gran arbre savi que està una mica amagat.

Ara és el moment de decidir cap a on voleu anar!

Sóc l'avi del parc i amb cura m'he amagat
però sent bons exploradors i exploradores
fàcilment em trobareu.
Si amb el kit ja esteu equipats
a Laludo l'aventura ha començat!
He deixat diverses pistes arreu del parc
per aprendre i divertir-se amb aquest recurs autoguiat.
Obriu bé les orelles, enraoneu amb el cap i experimenteu
ja que si no hi poseu atenció, potser mai no em descobrireu!

Fins després, joves exploradors i exploradores, la vostra aventura no ha fet més que començar!

2.
L'UMBRACLE

Aquí descobrirem les plantes i les diferències entre el sol i l'ombra!

Un umbracle és un lloc disposat de manera que, tot donant pas a l'aire, resguardi dels raigs de sol les plantes que hi creixen. Així doncs, hi viuran plantes a les quals els agradi la humitat i que s'amaguin del sol directe.

A l'ombra, les plantes s'assequen menys, i les seves fulles són ben grans i n'hi ha durant tot l'any (plantes perennifòlies). Si recordeu els nostres boscos, allí les fulles són més petites i dures (com les del pi o l'alzina), ja que han de resistir la calor extrema de l'estiu.

Per a fer-ho més gràfic, ho podem comparar amb l'evaporació d'un bassal o d'un got d'aigua. Quin s'assecarà més ràpidament? El que té molta superfície on hi toca el sol o el que en té poca? Animeu els infants a observar aquestes característiques i a identificar-les!

L'umbracle està obert només als matins.

Per la complexitat de les preguntes, aquesta proposta és recomanada per als infants més grans

A l'umbracle hi viuen plantes de diversos llocs del món. I en major o menor mesura totes elles volen sol.

- *Al món hi ha un munt de fulles diferents, arrodonides: allargades, punxegudes... Com són les que veieu? Quins colors tenen? Per què creieu que són tan diferents?*

- *L'umbracle sembla una zona poc lluminosa i força humida. Per què deu ser?*

- *Toqueu l'escorça dels arbres que hi ha a l'entrada de l'umbracle. Són totes iguals? Pinteu-ne el relleu!*

UN TOMB PELS ENIGMES DE LA CIUTADELLA

FITXES PER PENSAR, PINTAR I DIVERTIR-SE

Ajuntament de Barcelona

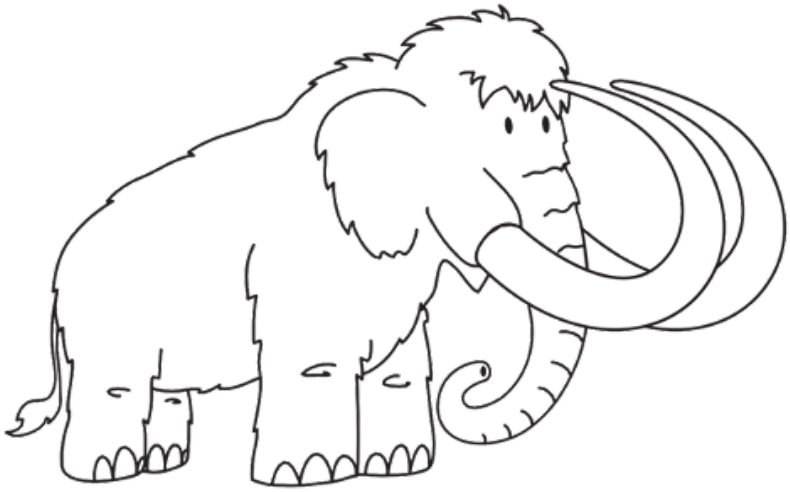
ELS ARBRES DE LA CIUTADELLA

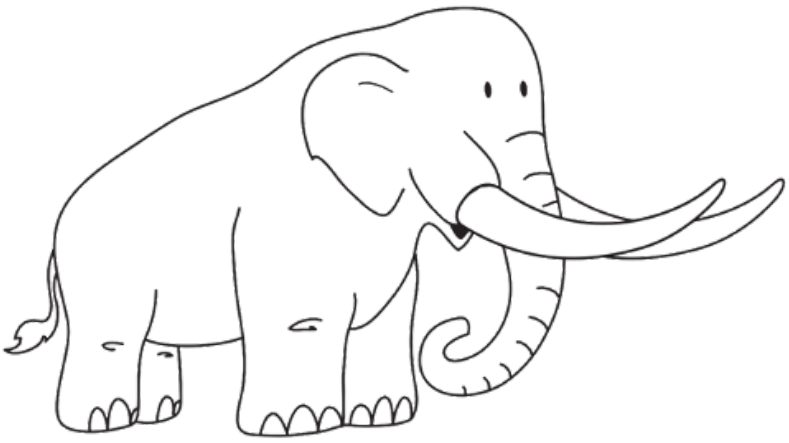
Dibuixeu, pinteu i retalleu les fulles i el relleu dels troncs del Parc de la Ciutadella!

Ajuntament de Barcelona

EL MAMUT I L'ELEFANT, ELS GRANS MAMÍFERS TERRESTRES

Busqueu les diferències entre els dos I pinteu-les

Ajuntament de Barcelona